

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 159

din 27 noiembrie 2025

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și unele măsuri aplicabile personalului contractual plătit din fonduri publice, transmis spre avizare de Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale,

În temeiul dispozițiilor art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți (16 voturi pentru „avizare negativă”, 1 vot pentru „avizare favorabilă”, 1 abținere exprimată de domnul Marinescu Radu, ministrul Justiției, membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii)

PLENUL

CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 - Avizează negativ proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și unele măsuri aplicabile personalului contractual plătit din fonduri publice, pentru motivele prezentate în Anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Art. 2 - Prezenta hotărâre se comunică Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, potrivit legii.

Data în București, la data de 27 noiembrie 2025.

Judecator Elena COSTACHE,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și unele măsuri aplicabile personalului contractual plătit din fonduri publice

În urma examinării *proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și unele măsuri aplicabile personalului contractual plătit din fonduri publice*, transmis spre avizare de Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul dispozițiilor art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii,

În baza Hotărârii nr. 159 din 27 noiembrie 2025 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii,

Avizează negativ proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și unele măsuri aplicabile personalului contractual plătit din fonduri publice, pentru următoarele considerente:

Sub un prim aspect, Plenul apreciază că inițiativa legislativă prezintă deficiențe din perspectiva fundamentării soluțiilor propuse.

Expunerea de motive care însoțește proiectul de act normativ se rezumă la enumerarea schimbărilor preconizate, fiind fundamentate succint doar propunerile care vizează modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ referitoare la cariera funcționarilor publici.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

Or, potrivit art. 6 din Legea nr. 24/2000 *privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, un proiect de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare.

Astfel, referitor proiectul de act normativ supus analizei, din expunerea de motive nu rezultă în niciun fel care sunt, în opinia inițiatorului, insuficiențele legislației în vigoare și nici nu este realizată vreo analiză care să vizeze identificarea și evaluarea consecințelor măsurilor propuse prin proiectul de act normativ. Dacă în ceea ce privește propunerile de modificare ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 cuprinse în proiect, acestea sunt argumentate cu referire la contextul în care „actualele reglementări din Codul administrativ privind cariera funcționarilor publici au evidențiat o serie de lacune și dificultăți în aplicare, ce necesită corelarea cu legislația recent adoptată, precum și cu jurisprudența Curții Constituționale și a Înaltei Curți de Casație și Justiție”, iar cele de la art. II-IV din proiect sunt prevăzute ca norme tranzitorii „în contextul măsurilor fiscal bugetare actuale”, reglementarea propusă la art. VI nu este fundamentată în niciun fel.

Lipsa fundamentării propunerilor formulate la art. VI nu permite conturarea unei interpretări teleologice a textelor propuse, cu atât mai necesară în condițiile în care această reglementare este marcată de deficiențe semnificative din perspectiva cerințelor de calitate și predictibilitate a legii.

Sub un alt aspect, Plenul consideră că soluția cuprinsă în art. VI din proiectul de act normativ nu întrunește cerințele de calitate a legii, așa cum acestea rezultă din jurisprudența Curții Constituționale, iar această deficiență este de natură să genereze dificultăți de interpretare și aplicare a reglementării.

Astfel, deși alin. (1) al acestui articol face referire, printre alte categorii, la personalul plătit din fonduri publice în conformitate cu prevederile Legii-cadru nr. 153/2017, fără nicio distincție privind familia ocupațională din care face parte, ceea ce ar putea conduce la concluzia că vizează

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

și judecătorii și procurorii, totuși, o astfel de concluzie pare a fi infirmată de faptul că reglementarea propusă nu se compatibilizează în niciun fel cu dispozițiile speciale referitoare la statutul judecătorilor și procurorilor.

Din această perspectivă, trebuie avut în vedere faptul că magistrații se pot regăsi în trei situații distincte:

a) judecători și procurori cărora le-au fost emise decizii de pensionare, dar care nu au fost eliberați din funcție, deciziile de pensionare nefiind puse în plată, date fiind dispozițiile art. 213 alin. (3) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare;

b) judecători și procurori eliberați din funcție prin pensionare și reîncadrați în aceleași funcții în baza art. 216 alin. (2) din Legea nr. 303/2022, cărora cuantumul pensiei le este deja redus cu 85% în baza acestei dispoziții legale;

c) judecători și procurori eliberați din funcție prin pensionare și care ulterior au stabilit raporturi de muncă sau de serviciu în cadrul unor autorități publice/instituții publice sau al altor entități, caz în care aceștia cumulează integral pensia de serviciu cu veniturile salariale, potrivit art. 217 din Legea nr. 303/2022.

Cu referire la prima categorie, potrivit dispozițiilor art. 213 alin. (3) teza a II-a din Legea nr. 303/2022, în ipoteza în care a fost emisă o decizie de pensionare de către casa de pensii competentă pentru acordarea pensiei de serviciu prevăzute de lege, aceasta nu este executorie de drept, ci „plata pensiei se face de la data prevăzută în decretul Președintelui României ca fiind cea a eliberării din funcție sau, în cazul lipsei unei astfel de date, de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a decretului Președintelui României de eliberare din funcție”.

Așadar, această categorie de judecători și procurori nu cumulează pensia de serviciu cu salariul și, prin urmare, nu există nicio justificare pentru a fi vizați de dispozițiile art. VI din proiectul de lege.

Pe de altă parte, cariera magistraților este gestionată exclusiv de Consiliul Superior al Magistraturii, fără ca „ordonatorilor de credite/angajatorilor” să le fie recunoscută vreo competență în această materie. Această realitate este impusă de însăși reglementarea constituțională, motiv pentru care nu poate fi ignorată de legiuitorul infraconstituțional.

Prin urmare, în sistemul constituțional român nu este posibil ca ordonatorii de credite din sistemul judiciar (președinții de instanțe sau conducătorii parchetelor) să dispună cu privire la continuarea activității unui judecător sau procuror ori să constate încetarea de drept a raportului de serviciu al magistratului, în condițiile art. VI alin. (4) din proiectul de act normativ, singura

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

autoritate care poate dispune în această privință fiind Consiliul Superior al Magistraturii, prin secțiile sale.

În același timp, trebuie avut în vedere că reglementarea specială referitoare la statutul magistratului consacră deja competența secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii de a dispune cu privire la menținerea în funcție a judecătorilor și procurorilor, prin acordarea avizului anual, însă doar după împlinirea vârstei de 65 de ani, până la împlinirea vârstei de 70 de ani (art. 216 alin. 1 din Legea nr. 303/2022).

Din această perspectivă, nu există nicio rațiune pentru reducerea vârstei de la care este necesar avizul anual pentru menținerea în funcție, în condițiile în care această categorie de magistrați nu cumulează pensia de serviciu cu salariul.

Cu privire la cea de-a doua categorie, persoanelor reîncadrate în funcția de judecător sau procuror le sunt aplicabile dispozițiile art. 216 alin. (2) teza finală din Legea nr. 303/2022, în conformitate cu care *„pe perioada reîncadrării, cuantumul pensiei de serviciu se reduce cu 85%”*.

Așadar, în cazul acestor judecători și procurori cuantumul pensiei de serviciu este *de lege lata* redus cu 85%, motiv pentru care nu există nicio rațiune pentru o altă reglementare în același sens care nu ar genera decât un paralelism legislativ, interzis de dispozițiile art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată.

În egală măsură, și cu privire la cariera acestor judecători și procurori poate dispune doar Consiliul Superior al Magistraturii, motiv pentru care reglementarea propusă la art. VI nu poate fi incidentă nici în această situație.

Considerentele prezentate sunt valabile și într-o altă situație specială (în mod cu totul excepțional întâlnită), în care se află magistratul care, după eliberarea din funcție prin pensionare, este numit într-o funcție de judecător sau procuror, însă nu prin reîncadrare potrivit procedurii prevăzute la art. 216 din Legea nr. 303/2022, ci după promovarea concursului de admitere în magistratură, în condițiile legii. În acest caz, în lipsa unei dispoziții similare celei prevăzute la art. 216 alin. (2) teza finală din Legea nr. 303/2022, magistratul cumulează pensia cu salariul în temeiul art. 217 din aceeași lege care statuează că *„judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți, precum și personalul de specialitate juridică asimilat acestora care au fost eliberați din funcție și care beneficiază de pensie de serviciu pot cumula pensia de serviciu cu veniturile realizate dintr-o activitate profesională, indiferent de nivelul veniturilor respective”*. În mod evident, Consiliul Superior al Magistraturii este singura autoritate care poate dispune și în privința carierei acestor magistrați, motiv pentru care art. VI din proiect nu poate fi incident nici în această situație.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

Referitor la cea de-a treia categorie vizând judecătorii și procurorii eliberați din funcție prin pensionare și care ulterior au stabilit raporturi de muncă sau de serviciu în cadrul unor autorități publice/instituții publice sau al altor entități, *de lege lata* aceștia cumulează integral pensia de serviciu cu veniturile salariale, potrivit art. 217 din Legea nr. 303/2022.

Având în vedere că aceștia nu mai exercită în prezent funcțiile de judecător sau procuror, o reglementare în sensul propus la art. VI nu ar mai fi *de plano* incompatibilă cu dispozițiile speciale privind cariera magistratului, însă ar constitui o derogare de la art. 217 din Legea nr. 303/2022, motiv pentru care este necesară o prevedere expresă în sensul derogării de la această normă specială.

Plenul apreciază că reglementarea propusă la art. VI alin. (1) este neclară și din perspectiva faptului că nu pot fi stabilite domeniul și modalitatea de aplicare a textului propus, în condițiile în care în reglementarea în vigoare, pentru toate celelalte categorii profesionale, cu excepția magistraților, îndeplinirea condițiilor de pensionare și emiterea deciziei de pensionare determină încetarea de drept a raportului de muncă/de serviciu. Or, dispozițiile art. VI alin. (1) par a contura tocmai o soluție contrară având în vedere că se referă la personalul care are decizie de pensionare emisă și care își poate totuși continua activitatea cu acordul anual al ordonatorului de credite/angajatorului (deci nu mai intervine încetarea de drept a raportului de muncă/serviciu).

În același timp, pare că alin. (1) nu are în vedere personalul reîncadrat după pensionare, de vreme ce această ipoteză este reglementată separat la alin. (3) al aceluiași articol.

Pentru toate motivele expuse, reglementarea propusă la art. VI este departe de a răspunde cerinței de calitate a legii, iar intrarea acesteia în vigoare în această formă ar crea dificultăți insurmontabile de interpretare și aplicare.

Pe de altă parte, Plenul consideră că trebuie avut în vedere faptul că în jurisprudența Curții Constituționale au fost deja conturate mai multe repere esențiale în materia cumulului pensiei cu salariul, care sunt incidente pentru toate categoriile de personal la care se referă art. VI din proiect și care constituie obligații de care legiuitorul infraconstituțional este ținut.

Astfel, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 521 din 5 octombrie 2023 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 - 11 din Legea privind unele măsuri pentru continuarea activității de către persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 1043 din 17.11.2023, „ținând seama de faptul că legea criticată condiționează dreptul la pensie de

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

neexercitarea dreptului la muncă, limitându-l până la anihilare, sunt încălcate dispozițiile art. 1 alin. (5) și ale art. 47 alin. (2) din Constituție. Aceste aspecte sunt valabile și în privința pensilor de serviciu, care chiar dacă nu își au fundamentul direct în art. 47 alin. (2) din Constituție, ca natură juridică, acestea sunt tot prestații sociale din partea statului.

De asemenea, având în vedere că exercitarea dreptului la pensie exclude posibilitatea suspendării plății pensiei, precum și pierderea cuantumului pensiei aferent perioadei de suspendare, Curtea constată că are loc și o încălcare consecutivă a art. 44 din Constituție privind dreptul de proprietate privată.”

Referitor la soluția legislativă a interdicției cumulului pensiei cu salariul/indemnizația/solda în sectorul public, în jurisprudența sa, prin Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591 din 8 iulie 2005, Curtea a statuat că nicio dispoziție constituțională nu împiedică legiuitorul să suprima cumulul pensiei cu salariul, cu condiția ca o asemenea măsură să se aplice în mod egal pentru toți cetățenii, iar eventualele diferențe de tratament între diversele categorii profesionale să aibă o rațiune licită.

Prin Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, Curtea a reținut că nicio dispoziție constituțională nu îl împiedică pe legiuitor să suprima cumulul pensiei cu salariul, cu condiția ca o asemenea măsură să se aplice în mod egal pentru toți cetățenii, iar eventualele diferențe de tratament între diversele categorii profesionale să aibă o rațiune licită. Cu privire la *nivelul pensiei nete* până la care poate opera cumulul, stabilit la nivelul salariului mediu brut pe economie utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat, Curtea a constatat că acesta respectă condițiile de obiectivitate (este expres prevăzut de lege, previzibil și determinabil) și rezonabilitate (nivelul salariului mediu brut pe economie constituie o opțiune justă și echilibrată) impuse de principiul nediscriminării. În ceea ce privește *proporționalitatea* între obiectivul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite, Curtea a observat că, potrivit expunerii de motive care au determinat adoptarea actului normativ criticat în acea speță, scopul acestuia era combaterea "crizei economice, fenomen mondial ce afectează structural economia românească", datele de natură financiară, precum și prognozele efectuate de autoritățile abilitate în domeniu conturând "imaginea unei crize economice profunde, care poate pune în pericol stabilitatea economică a României și, prin aceasta, ordinea publică și siguranța națională". Această situație a impus "adoptarea unor măsuri cu caracter excepțional, care, prin eficiența și promptitudinea aplicării, să conducă la reducerea efectelor sale și să creeze premisele relansării economiei naționale". Una dintre măsurile reglementate de

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

legiuitor o constituia restrângerea dreptului de a cumula veniturile salariale cu cele din pensie, atunci când sunt îndeplinite două condiții: angajator este o autoritate sau instituție publică centrală sau locală, indiferent de modul de finanțare și subordonare, sau o regie autonomă, societate națională, companie națională sau societate comercială la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat sau de o unitate administrativ-teritorială, pe de o parte, și nivelul pensiei nete depășește nivelul salariului mediu brut pe economie, pe de altă parte. Justificarea unei astfel de limitări rezidă în degrevarea bugetului de stat, respectiv a celui al asigurărilor sociale de stat, într-o măsură care nu afectează veniturile persoanei sub pragul salariului mediu brut pe economie. Prin urmare, măsura adoptată este proporțională cu situația care a determinat-o, fiind rezultatul unui echilibru între scopul declarat al legii și mijloacele folosite în realizarea lui, și este aplicată în mod nediscriminatoriu tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei. De asemenea, Curtea a statuat că soluția legislativă care instituie un anumit quantum sau prag valoric, apreciat ca *rezonabil*, corespunde unei opțiuni exclusive a legiuitorului, nefiind deci o problemă de resortul contenciosului constituțional.

Ulterior, Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009, precitată, a generat o jurisprudență constantă până la nivelul anului 2015, interdicția cumulului pensiei cu salariul fiind eliminată din fondul activ al legislației prin Legea nr. 134/2014 pentru abrogarea unor prevederi din Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014.

Ca atare, Curtea Constituțională a subliniat în Decizia nr. 521/2023 că cele două decizii precedente indicate (Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005 și Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009) au evidențiat, pe de o parte, posibilitatea legiuitorului de a interzice cumulul, cu condiția ca măsura să fie aplicată nediscriminatoriu, iar, pe de altă parte, posibilitatea legiuitorului de a interzice cumulul în contextul excepțional al unei crize financiare și economice mondiale, Curtea analizând, deși fără să precizeze în mod expres, condițiile restrângerii exercițiului unui drept fundamental, reglementate de art. 53 din Constituție.

În continuare, Curtea a arătat că „în cauza de față, conform expunerii de motive a legii criticate, măsura legislativă analizată - cea a interdicției cumulului pensiei cu salariul, în sectorul public - nu este fundamentată pe dispozițiile constituționale ale art. 53, ci pe ideea de îmbătrânire activă la locul de muncă, fără cumularea pensiei cu salariul, respectiv pe faptul că există 88.134 de salariați cumularzi (la data de 1 ianuarie 2020). Cu alte cuvinte, măsura a fost determinată de

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

un aspect sociologic și unul statistic, însă aceste aspecte nu vizează sfera art. 53 din Constituție, care la alin. (1) prevede că exercițiul unui drept sau al unei libertăți fundamentale poate fi restrâns numai dacă se impune pentru apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și libertăților cetățenilor, pentru desfășurarea instrucției penale, pentru prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav. Așa cum prevede alin. (2) al art. 53 din Legea fundamentală, restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică, iar **măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.**

53. Curtea pornește de la premisa potrivit căreia drepturile și libertățile fundamentale sunt stabilite de Constituție, iar condițiile exercitării lor sunt prevăzute de către legiuitor. Marja de apreciere de care se bucură legiuitorul este întotdeauna circumscrisă neafectării esenței drepturilor și libertăților fundamentale. Cu alte cuvinte, legea nu are ca finalitate principală restrângerea exercițiului dreptului, ci stabilirea conținutului și a condițiilor propriu-zise de valorificare a drepturilor sau libertăților fundamentale. Este adevărat că drepturile și libertățile fundamentale sunt într-o continuă mișcare, în dinamica evoluției sociale, iar pentru a ajunge la o concluzie justă cu privire la această veritabilă ordonare a drepturilor și libertăților fundamentale este necesară folosirea testului de proporționalitate.

54. Cu toate acestea, Curtea constată că **excluderea sau limitarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale până la eliminare nu mai reflectă o chestiune de proporționalitate a măsurii legislative, ci una de negare de către legiuitor a unei valori fundamentale în statul de drept, și anume respectarea drepturilor și libertăților fundamentale, valoare garantată prin art. 1 alin. (3) din Constituție (...)**

57. Curtea constată că dispozițiile legii criticate, care instituie, în sectorul public, interdicția cumulului pensiei cu indemnizația/salariul/solda, mai exact reglementarea obligației cumularzilor de a opta între continuarea activității, ipoteză în care plata pensiei se suspendă, și încetarea activității, **reprezintă o condiționare a exercitării dreptului la muncă în sfera publică de neexercitarea dreptului la pensie, ceea ce înseamnă că are loc o îngrădire a dreptului la muncă, măsura fiind echivalentă unei interdicții de a mai lucra în mediul public a persoanelor pensionare.** Astfel, nu se poate afirma că legea valorizează din punct de vedere axiologic o condiție referitoare la modul în care se exercită dreptul la muncă. În cazul de față, condiția stabilită de legiuitor nu vizează calificarea și pregătirea necesară ocupării unei funcții (publice), ci excluderea unei categorii socioeconomice de la posibilitatea de a ocupa o funcție în sectorul

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

public, ceea ce este neconstituțional, deoarece echivalează cu îngrădirea dreptului la muncă. Or, potrivit art. 41 alin. (1) fraza întâi din Constituție, dreptul la muncă nu poate fi îngrădit.

58. Curtea constată că un drept fundamental sau exercitarea acestuia nu poate exclude beneficiul altui drept fundamental, de asemenea reglementat în Constituție, pentru că s-ar crea regimuri juridice paralele în funcție de drepturile aflate în discuție. În mod inevitabil, exercitarea lor concomitentă generează o interrelaționare între acestea, dar în niciun caz în termeni de excludere de la exercitarea vreunui drept sau a vreunei libertăți fundamentale.

59. Din cele de mai sus rezultă faptul că exercitarea dreptului la muncă condiționează numai acordarea dreptului la pensie, legiuitorul fiind în drept să instituie condițiile necesare a fi întrunite pentru beneficiul pensiei (sub aspectul, în cazul de față, al vechimii sau al stagiului de cotizare necesar), însă, **odată dobândit, exercitarea acestui din urmă drept nu poate condiționa exercitarea dreptului la muncă a pensionarului.** Ca atare, beneficiul pensiei nu conduce la prezumția că pensionarul nu poate exercita dreptul la muncă și nu conferă legiuitorului o marjă de apreciere cu privire la stabilirea locurilor de muncă în care pensionarul poate sau nu să lucreze - inclusiv în funcție de sursa de finanțare a respectivelor locuri de muncă. **Cumulul pensiei cu salariul reprezintă opțiunea beneficiarului de valorificare a celor două drepturi fundamentale, iar nu opțiunea legiuitorului, ca rezultat al unor măsuri de politică socială. Așa fiind, aspectele sociologice (ideea de îmbătrânire activă la locul de muncă, fără a cumula), statistice (numărul de angajați cumularzi) sau impactul financiar (neinvocat în cauză) nu pot/poate constitui motive/motiv de îngrădire a exercitării drepturilor fundamentale.** Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile criticate încalcă prevederile art. 41 alin. (1) din Constituție (...).

61. În continuare, analizând dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție, Curtea constată că, în jurisprudența sa, a reținut că acestea nu califică dreptul la pensie doar din perspectiva unui interes patrimonial al persoanei, ci, consacrand în mod expres dreptul la pensie ca un drept fundamental, impun statului obligații constituționale suplimentare (a se vedea în acest sens deciziile nr. 872 și nr. 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010). Dreptul la pensie are o natură socială și reprezintă, în esență, o convenție între stat și cetățeanul subiect al unui raport de muncă, potrivit căreia, în anumite condiții prestabilite, statul îi conferă acestuia o sumă de bani cu caracter viager în considerarea muncii depuse și a perioadei lucrate. **Ca atare, odată ce a fost emisă decizia de pensionare, cetățeanul devine beneficiar al pensiei, iar exercițiul acestui drept nu mai poate fi ulterior condiționat de elemente ulterioare raportului juridic deja stabilit. Odată emisă decizia de pensionare, dreptul de a beneficia de pensie în sine, precum și suma aferentă calculată într-o**

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

sfera de protecție a art. 47 din Constituție, acestea fiind elemente ce vizează însăși esența dreptului fundamental la pensie (...).

62. Curtea constată că legiuitorul are competența constituțională de a stabili condițiile pe care subiectul de drept trebuie să le îndeplinească pentru a beneficia de dreptul la pensie, concretizat prin emiterea deciziei de pensionare, însă nu are competența constituțională de a stabili condiții ulterioare emiterii deciziei de pensionare care să pună în discuție însuși beneficiul pensiei.”

În raport de jurisprudența instanței de contencios constituțional, este evident că dispozițiile art. VI din proiectul de lege nu sunt în acord cu reperele statuate de Curtea Constituțională.

În primul rând, nu este respectată cerința aplicării în mod nediscriminatoriu a interdicției cumulului pensiei cu salariul, în condițiile în care prin reglementarea propusă la art. VI alin. (7) sunt excluse de la aplicarea acestei măsuri mai multe categorii de personal, dincolo de exigențele impuse de jurisprudența Curții Constituționale și fără nicio motivare obiectivă.

În al doilea rând, măsura propusă care restrânge semnificativ dreptul la pensie nu respectă cerința de a fi justificată și proporțională cu situația care a determinat-o și nici nu păstrează un echilibru între scopul declarat al legii și mijloacele folosite pentru realizarea lui (Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009).

Așa cum prevede alin. (2) al art. 53 din Legea fundamentală, restrângerea exercițiului unor drepturi poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică, iar măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății. Astfel, marja de apreciere de care se bucură legiuitorul este întotdeauna circumscrisă neafectării esenței drepturilor și libertăților fundamentale.

Așa cum s-a arătat și anterior, în cuprinsul notei de fundamentare soluția legislativă prevăzută la art. VI nu este justificată în niciun fel. Prin urmare, în lipsa oricărei fundamentări a normei propuse, nu poate fi realizat nici examenul de proporționalitate cu scopul urmărit.

În același timp, pentru a fi în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, cuantumul pensiei ce urmează a fi cumulat cu salariul trebuie să respecte minime condiții obiective – adică să fie expres prevăzut de lege ca un criteriu previzibil și determinabil – și rezonabile – adică să vizeze un nivel care să reflecte o opțiune justă și echilibrată raportată la scopul legii.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159 din 27 noiembrie 2025

Date fiind aceste repere constituționale clare stabilite de instanța de contencios constituțional, Plenul consideră că reglementarea propusă la art. VI din proiect, prin reducerea excesivă a cuantumului pensiei care poate fi cumulată cu salariul, contravine dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) în componentele sale privind respectarea Constituției și a supremației sale, ale art. 47 alin. (2) privind dreptul la pensie, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și ale art. 147 alin. (4) privind caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

Judecator Elena COSTACHE,
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011